

Checklist Presentatie geven 2F - handleiding

Inleiding

De checklist Presentatie geven 2F is ontwikkeld voor leerlingen die een presentatie moeten kunnen geven op 2F. In deze handleiding wordt toegelicht hoe de docent door te 'modellen' leerlingen de checklist kan leren gebruiken. Modellen is een manier van werken waarbij de docent hardop denkend de leerling inzicht geeft in de denk- en doestappen die hij moet nemen bij het doen van een taak.

Deze handleiding hoort bij:

- De checklist Presentatie geven 2F.
- De opdracht Werken met de checklist Presentatie geven 2F. Met deze opdracht leert de leerling werken met de checklist.
- De opdracht Presentatie voorbereiden 2F. Hiermee leert de leerling een presentatie opbouwen.

De checklist Presentatie geven 2F

De checklist Presentatie geven 2F is gebaseerd op de eisen die in het Referentiekader Taal worden gesteld aan leerlingen aan het eind van vmbo en mbo-niveau 1, 2 en 3.

- De docent kan de checklist gebruiken om duidelijk te maken wat de eisen zijn aan een presentatie op 2F.
- Leerlingen kunnen de checklist gebruiken bij het voorbereiden van een presentatie.
- Zowel leerlingen als docenten kunnen de checklist gebruiken om presentaties te beoordelen.

Modellen: van voordoen naar zelf doen - didactiek

Een complexe taak als een presentatie geven kunnen leerlingen niet in een keer. Leerlingen komen tot het zelfstandig kunnen uitvoeren van zo'n taak via een aantal stappen. Eerst moeten ze zich een beeld vormen van wat er van ze verwacht wordt. Dan oefenen ze met de taak. Uiteindelijk kunnen ze de taak op een voldoende niveau uitvoeren.

Je kunt het zien als een trappetje:

		Stap 3 Zelf doen
	Stap 2 Samen doen	
Stap 1 Kijken, luisteren		

Dezelfde stappen doorlopen leerlingen bij het doen van een opdracht. Ook om een opdracht zelfstandig en goed te kunnen doen, moeten ze eerst weten hoe ze de opdracht moeten doen en wanneer het goed is. Modellen is een manier om leerlingen deze stappen te laten doorlopen.

Wat is modellen?

Modellen biedt leerlingen de kans op een natuurlijke manier te leren: door te kijken, te luisteren en samen te werken. Modellen is leerlingen 'het model' geven.

Het werkt als volgt:

1. De docent geeft de leerlingen een beeld van wat ze moeten doen en hoe ze dat moeten doen. Hij doet dit door hardop denkend de denk- en doestappen te verwoorden. De leerling krijgt de kans 'de kunst af te kijken' door te kijken en te luisteren.
2. Leerlingen werken samen, bijvoorbeeld in tweetallen, aan de taak of opdracht om de denk- en doestappen zelf in een veilige omgeving te ervaren. Door zelf te modellen helpen ze zichzelf en elkaar zowel het doel en als het proces helder te krijgen. De rol van de docent bij deze stap is te herhalen, samen te vatten, aan te vullen en (positief) te bevestigen.
3. Leerlingen hebben een goed beeld van wat er van hen verwacht wordt. Ze beoordelen presentaties van andere leerlingen en bereiden zelf hun presentaties voor.

Geef het goede voorbeeld. Door regelmatig goede, positieve voorbeelden te bespreken, krijgen leerlingen een steeds beter beeld van 'hoe het wel moet'.

Naar goede presentaties: dwing succes af

Het proces van voordoen naar zelf doen is niet in één keer voltooid:

Blijf stap 1 en 2 regelmatig doen, met enige tussentijd, om de leerlingen scherp te houden en te zorgen dat ze steeds beter zichzelf en anderen kunnen controleren bij het houden van een presentatie.

U kunt ook een introductie geven over het doel en de werkwijze van de checklist aan collega's van andere vakken, aan de hand van een leerlingproduct. Als collega's de checklist hier en daar toevoegen aan opdrachten en feedback geven, heeft dat een zeer positief effect.

Zorg ook voor 'handhaving' van het zelf controleren van de eigen tekst.

- Laat leerlingen elkaars presentaties controleren met de checklist (de cijfers, tip en top).
- Laat deze controle van elkaars werk eventueel 'meetellen voor het cijfer'.
- Laat leerlingen alleen een presentatie geven als ze die goed hebben voorbereid. Bespreek deze aanpak ook met andere collega's.

Modellen met de checklist – een uitgewerkt voorbeeld

Hieronder ziet u een uitgewerkt voorbeeld van hoe 'modellen' in zijn werk gaat. Hiervoor hebt u nodig:

- De Checklist Presentatie geven 2F.
- De opdracht Werken met de checklist Presentatie geven 2F.
- Voorbeelden van (stukjes van) presentaties.

De docent geeft de Checklist Presentatie geven 2F aan de leerlingen. De docent illustreert aan de hand van stukjes voorbeeldpresentatie hoe de leerlingen de checklist kunnen gebruiken om een presentatie te beoordelen. De docent hieronder gebruikt voorbeelden op internet. U kunt ook een presentatie van een leerling gebruiken, of eventueel zelf iets voordoen. De docent loopt hardop denkend een deel van de checklist met de leerlingen door.

Aan het eind gaan leerlingen zelf aan de slag met behulp van de opdracht Werken met de checklist.

Het modellen gaat als volgt:

Ik doe nu of ik een leerling ben die naar deze lijst gaat kijken. Ik ga hardop praten en zeggen wat ik zie en wat ik denk. Dit is een manier om te snappen wat er staat en wat je moet doen. Ik ga beginnen.

De checklist bekijken

Als ik deze checklist bekijk, dan zie ik bovenaan een stukje tekst. Even lezen: Gebruik deze checklist om een presentatie voor te bereiden of te beoordelen. Jijzelf, de docent of een andere leerling kan een vinkje zetten bij wat goed gaat. Dat zie ik: hier aan de linkerkant van de tabel kun je vinkjes zetten.

Tips en tops

Hier onderaan zie ik: Je kunt de lijst ook gebruiken om TIPS en TOPS te geven. Bespreek met elkaar wat goed ging en wat niet zo goed. Geef dan een TOP voor wat goed gaat en een TIP voor wat beter kan. Oké, dat is handig.

Zinnen in groen

Nu ga ik eerst eens kijken naar de checklist. Daar zie ik allemaal zinnen onder elkaar staan. Sommige zinnen zijn vetgedrukt, en die staan in het groen. Die zijn denk ik wel belangrijk. Even lezen. [Docent leest de koppen uit de checklist voor.] Dat zijn dus allemaal punten waar je rekening mee moet houden als je een presentatie houdt. En als ik naar een presentatie luister kan ik hiermee controleren of het een goede presentatie is. Bijvoorbeeld nummer 9, of de presentatie goed verstaanbaar is. Als het goed verstaanbaar is, dan kan ik daar een vinkje zetten.

Oefenen met beoordelen

Nu gaan we oefenen met beoordelen. Ik laat jullie (een stukje van) een presentatie zien. We kijken er samen naar en iedereen bedenkt of het goed is of niet. Daarna bespreken we of we het goed genoeg vinden om een vinkje te kunnen zetten. Het punt waar we op beoordelen is nummer 9: Ik ben goed verstaanbaar en heb een goede uitspraak.

Fragment: http://dev.freelancefirm.nl/taalwinkel/post_video/veelgemaakte-fouten-bij-presentaties-slechte-nonverbale-communicatie/ slechte non-verbale communicatie.

Ik heb nu geluisterd naar de presentatie en moet beoordelen of het goed is. Is deze spreker goed verstaanbaar, is de uitspraak goed? Kan ik daar een vinkje zetten? Nou, nee, ze praat echt onduidelijk. Weet ik nu waar de presentatie over gaat? Nee, dat is onverstaanbaar. Geen vinkje dus

Ik pak er nog een fragment bij. Fragment:

http://dev.freelancefirm.nl/taalwinkel/post_video/eindig-ie-presentatie-met-een-retorische-vraag/ Retorische vraag

Wat vind ik hiervan? Heeft deze spreker duidelijk en verstaanbaar gesproken? Ja, dit was duidelijk en verstaanbaar. Dan kan ik hier een vinkje zetten in het vakje voor verstaanbaar spreken. Oké, dat was niet zo moeilijk.

Nog een ander beoordelingspunt bekijken

Nu bekijk ik nog een fragment. Dit is een wat langer fragment. Ik ga op een ander punt letten: is de presentatie goed opgebouwd. Bij nummer 4: Begin, midden en einde. Hoe gaat dat bij deze presentatie?

Fragment: http://dev.freelancefirm.nl/taalwinkel/post_video/veelgemaakte-fouten-bij-presentaties-onduidelijk-einde/ Onduidelijk einde.

Even denken, heeft deze presentatie een goed einde? Nee, ook dit is echt onduidelijk en rommelig. Ze praat onduidelijk, maakt haar zinnen niet af, en ze weet geloof ik zelf niet wat ze eigenlijk wil zeggen. Hier kan ik dus ook geen vinkje zetten.

Nu zie ik hier onderaan staat dat je ook een tip en een top kunt geven als je de checklist hebt gebruikt. [docent leest tekst onderaan de checklist voor]. Een tip, wat kan ik deze mevrouw voor tip geven? Bijvoorbeeld dat ze aan het eind duidelijk moet samenvatten wat ze allemaal gezegd heeft? Dat lijkt me een goede tip.

Nog een fragment. Hoe gaat het hier?

Fragment http://dev.freelancefirm.nl/taalwinkel/post_video/eindig-je-presentatie-met-een-samenvatting/ Samenvatting en conclusie.

Ja, dat was stukken beter. Dat is mooi. Dat kan ik aan haar vertellen. Ik kan nog geen vinkje zetten, want ik weet niet of zij het begin en het midden ook goed heeft gedaan. Dus pas aan het eind van het verhaal kan ik beslissen of er een vinkje moet komen bij Begin, midden en einde.

Afronden

Dit was om te oefenen met deze checklist. Ik heb beoordeeld met de checklist in de hand en ik kan nu zeggen wat goed was en wat niet goed was aan de presentatie. Het geeft inzicht in de goede punten en de verbeterpunten. Je kunt tips en tops geven, zodat de spreker het daarna beter kan doen. Dat was het hardop denken met de checklist en voorbeelden van presentaties.

De opdracht Werken met de checklist Presentatie geven 2F

Leerlingen kunnen de opdracht Werken met de checklist Presentatie geven 2F gebruiken om nog eens op een gestuurde manier te leren beoordelen met de checklist.

Gebruik deze opdracht bij een presentatie van een leerling. De andere leerlingen gebruiken het opdrachtformulier.

Introduceer de opdracht. Lees opdrachtdeel a, b, c en d voor. Wijs per groepje een van de categorieën (Inhoud, Opbouw e.d.) toe en laat punten verdelen. Na afloop één compliment en één tip per groepje.

Kennis van de gewenste taaleisen en deze in praktijk kunnen brengen is een proces dat niet in een keer voltooid is. Laat deze manier van werken daarom herhaaldelijk terugkeren.

De opdracht Presentatie voorbereiden 2F

Voor de volgende fase in het proces kunt u de opdracht Presentatie voorbereiden inzetten. Als de leerling met de voorbeelden van presentaties en de checklist een beeld heeft gekregen van wat er van hem verwacht wordt bij het geven van een presentatie, kan hij zelf een presentatie voorbereiden. Met de opdracht Presentatie voorbereiden 2F bereidt de leerling stapsgewijs een presentatie voor (zie website).